

DE LEEGTE VERTELT HET VERHAAL

Door Gerda den Hartog

Bij het thema 'strijd' zijn er uniformen, helmen en vliegtuigstukken te zien. Bij het onderwerp 'dagelijks leven' worden er distributiebonnen, surrogaten, een zelfgemaakte graanmolen en een suikerbietenrasp getoond. Over het verzet valt nog meer tentoon te stellen: een melktank waarin mensen gesmokkeld werden, een wapencontainer, vele documenten en foto's . Maar wat plaats je in de tentoonstelling Oorlog in de Hoeksche Waard bij het deel over de Joden die hier woonden, als ze bijna allemaal zijn vermoord en hun huizen zijn leeggeroofd door de Duitsers?

Uit kasten en van zolders kwamen een jaar geleden vele oorlogsvoorwerpen en -documenten naar het museum, naast dat vele objecten en archiefstukken uit de eigen collectie konden worden getoond. Al snel werd duidelijk dat er een gat in de tentoonstelling zou ontstaan bij het thema over de Hoeksche Waardse Joden. De reden hiervoor is helder; de Duitsers gaven in de oproep aan de Joden om zich te melden bij Loods 24, het verzamelpunt richting kamp Westerbork en verder, exact aan wat ze mochten meenemen. Dat was heel weinig: 1 koffer met 1 set werkkleding en wat huisraad. Alle andere bezittingen moest men achterlaten. Mensen hebben in allerijl hun dure of belangrijke spullen in bewaring gegeven bij burens of vrienden, maar de verdere inboedel uit hun huizen werd toegeëigend door de bezetter en verscheept naar Duitsland.

In de tentoonstelling kunnen er daarom weinig Joodse stukken getoond worden, maar wat er te zien is, is heel sprekend voor wat er gebeurd is met de Joden tijdens de Tweede Wereldoorlog. In een vitrine liggen twee sleutelbossen; de één van de familie Rood, de ander van de familie Van Tijn. In 1977 werden deze gevonden in de kluis van de gemeente Oud-Beijerland. Via een onbekende weg zijn ze daar beland, nadat deze Joodse families in 1942 voor het laatst hun deur op slot draaiden en hun sleutels in handen van een ander gaven. Zij werden allen vermoord. Ook hun bestaan in de dorpen werd gewist doordat hun persoonlijke eigendommen werden gestolen. Er was alleen nog leegte.

De tentoonstelling 'Oorlog in de Hoeksche Waard' is nog te zien in Museum Hoeksche Waard tot en met 5 mei 2016, www.museumhwa.nl